

Společné známkové emise

SPOLEČNÁ VYDÁNÍ ZNÁMEK se stejným nebo velmi podobným obrazem ve více zemích se těší zpravidla zvýšenému zájmu filatelistů.

V roce 1937 vydaly Československo, Rumunsko a Jugoslávie po dvou známkách připomínajících Malou dohodu (tehdejší spojenecký svazek těchto zemí na obranu proti hrozící maďarské expanzi). Známky měly podobné provedení (ústřední motiv byl v každé zemi jiný), pod názvem států byl francouzský název dohody PETITE ENTENTE.

Známky se společným obrazem, které se lišily jen názvem vydávající země, byly typické pro britské, francouzské nebo portugalské kolonie. Také v Malajsku a později Malajsii vydávali výplatní známky nižších hodnot pro jednotlivé státy federace se stejným základním obrazem, ale s různým portrétem panovníka (případně státním znakem).

Společná emise
Malá dohoda
z roku 1937 (ČSR,
Rumunsko, Jugoslávie).

Česká a slovenská známka
s námětem gastronomie jako součást
emisí EUROPA.

Česká republika se vedle emisí EUROPA podílela i na dalších společných vydáních s jednou nebo více zeměmi, např. Sv. Jan Nepomucký (s Německem), Stromy (se Slovenskem), Endre Nemes (se Slovenskem a Švédskem), Sv. Vojtěch (s Německem, Polskem, Maďarskem a Vatikánem), Židovské památky v Praze (s Izraelem) atd.

Speciální společnou emisi vydaly v roce 1965 Jugoslávie a Rumunsko. Na známkách věnovaných přehradě na Dunaji, který tvoří hranici obou států, jsou uvedena jména obou zemí a nominální hodnota v rumunské a jugoslávské měně. Tyto známky platily v obou státech – na rozdíl od jiných společných vydání více zemí, kdy známky platí vždy jen v jedné zemi vydání.

Společná emise pro Jugoslávii
a Rumunsko z roku 1965.

Ukázka známek pro jednotlivé členské státy federace Malajska – stejný základní obraz doplňuje státní znak nebo portrét panovníka.

Nevydané známky

JE SMUTNÝM ŘÍZENÍM OSUDU, že ne všechny známky, které jsou připravovány k vydání, se skutečně dostanou k poštovním přepážkám. Důvody pro to mohou být různé – od technických až po politické. Nevydané známky, které se dostaly na filatelistický trh, jsou většinou také s příslušnou poznámkou uváděny v katalogích.

Mezi nevydané známky patří například známka z emise Hradčany v hodnotě 25 h v ultramarínové barvě, jejíž odstín se poště zdál nevhodný, a proto celý náklad 10.000 kusů prodala Klubu českých filatelistů. Díky tomu se známka dostala do mnoha filatelistických sbírek a její cena není zvlášť vysoká.

Nevydaná známka
25 h Hradčany – ultramarínová,
jejíž celý náklad byl prodán Klubu českých
filatelistů.

V roce 1953 bylo připravováno vydání známek Dětem, ale v důsledku měnové reformy známky vydány nebyly. Podobně se k poštovním přepážkám nedostaly známky připravované ke XIV. sjezdu KSČ. Ten se sice koncem srpna 1968 po sovětské okupaci za dramatických okolností sešel, ale k vydání známek vzhledem ke změně politických poměrů už nedošlo. Větší část připraveného nákladu byla v těchto případech zničena.

Známka připravená ke XIV. sjezdu KSČ v roce 1968, která nebyla vydána.

Předběžné a souběžné známky

TOTO PONĚKUD NEOBVYKLÉ označení používají filatelisté pro známky používané v převratných dobách na území jiného (většinou právě vzniklého) státu. Tak po vyhlášení nezávislosti Československa 28. října 1918 dál platily a používaly se známky rakouské (v českých zemích) a uherské (na Slovensku). První československé známky vyšly 18. prosince 1918 a platnost rakouských a uherských známek skončila 28. února 1919. Rakouské a uherské známky (platné k 28. 10. 1918) označujeme v období od 28. 10. 1918 do 17. 12. 1918 jako československé **předběžné** známky. V období od 18. 12. 1918 do 28. 2. 1919 (kdy již vedle nich platily i první známky československé) byly známkami **souběžnými**.

Smíšená frankatura známek ČSR a ČR s portréty šesti prezidentů (filatelisticky účelová celistvost).

Chyby a omyly na známkách

I PŘI PŘÍPRAVĚ A VÝROBĚ poštovních známek dochází někdy k chybám a omylům. Takové známky nazývají filatelisté **chybotisky**.

Chybotiskem může být třeba použití jiné tiskové barvy. Např. část nákladu výplatní známky s portrétem tehdejšího prezidenta Antonína Novotného byla v roce 1959 vytištěna fialovou barvou místo barvy modré. Když byla tato chybná známka odhalena, vytiskla pošta ve fialové barvě další známky, aby uspokojila požadavky filatelistů. Znamka z původního nákladu (chybotisk) je ovšem mnohem vzácnější a filatelisty víc hledaná než známka z dotisku. Její katalogová cena je dnes ve srovnání s dotiskem více než stonásobná.

Chybotisk může vzniknout i při přetiskování známek. Asi nejznámější je přetisk „DOPLATIT 50“ na známce hodnoty 50 h s alegorií Osvobozené republiky. Vznikl zřejmě tak, že při přetiskování výplatních známek na doplatní se mezi červené známky hodnoty 20 h nebo 150 h dostal arch stejně červených známek hodnoty 50 h. Chybotisk byl objeven až po čase na obálkách obchodní korespondence doručované jednou pražskou poštou, kam byl dodán a vypotřebován na nedostatečně vyplacených zásilkách.

Rakouské známky - předběžná a souběžná známka ČSR.

K podobné situaci došlo při rozdělení Československa k 1. lednu 1993. Na území Slovenské republiky platily československé známky od 1. 1. 1993 do 30. 9. 1993 jako známky souběžné (první slovenská známka vyšla už 1. 1. 1993). Na území České republiky byly československé známky známkami předběžnými od 1. 1. 1993 do 19. 1. 1993 a poté od 20. 1. 1993 do 30. 9. 1993 byly známkami souběžnými. V období platnosti souběžných známek mohou být vedle sebe použity známky dvou zemí a tak vznikají tzv. **smíšené frankatury**.

Známka s portrétem prezidenta Novotného ve fialové barvě.

Chybotisk 50 / 50 h - jedna z našich nejvzácnějších známek.